

СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
Ліцею № 52
Львівської міської ради
Протокол № 1 від
«29» серпня 2023 року

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Ліцею № 52
Львівської міської ради
_____ С. Матис
«___» _____ 2023 року

Освітня програма

Ліцею № 52 Львівської міської ради

(I ступінь)

Загальні положення освітньої програми

Освітня програма ліцею № 52 Львівської міської ради (I ступінь) (початкова освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 23.03.2018 № 283 (у редакції Постанови КМУ від 24.07.2019 № 688):

для 1-А, 2-А, 3-А, 4-А класів – за типовим навчальним планом загальноосвітніх навчальних закладів I–II ступенів, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (додаток №2 до наказу МОН України №140 від 03.02.2021);

- для 1-Б, 3-Б, 4-Б класів - за Типовою навчальною програмою закладів загальної освіти I ступеня (розробленою під керівництвом О.Шияном), затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 №743-22;

Початкова школа

Особливістю організації освітнього процесу в початкових класах ліцею №52 Львівської міської ради є продовження впровадження концептуальних засад реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа». Пріоритетними залишаються завдання створення освітнього середовища для реалізації інтегративного підходу до компетентісно орієнтованого навчання, забезпечення умов для взаємодії учасників освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства та в умовах психологічної комфортності. Водночас необхідно враховувати, що учні 3 класу нашого ліцею розпочинають другий цикл початкової освіти. Він передбачає інтегративнопредметну основу організації освітнього процесу зі зменшенням у ньому частки ігрових методів відносно проблемно-пошукових, дослідницьких та інших методів навчання. Ця особливість зумовлює певні організаційні зміни та вибір таких методик, які створюють для учня ситуацію самостійного вибору, вияву відповідальності й ініціативності, критичної оцінки й сміливості у прийнятті рішень, здатності в команді вирішувати проблеми. Відповідно основними видами діяльності учнів мають бути дослідницька, пошукова, творча тощо. Ігрову діяльність пропонується організовувати для

проведення дидактичних, ділових ігор, ігор-стратегій тощо. Задля збереження наступності з попереднім адаптаційно-ігровим циклом навчання рекомендовано навчальний день учнів 3 класів розпочинати ранковою зустріччю з дотриманням методики її проведення. Окрім психологічного налаштування учнів на роботу протягом дня доцільно ранкові зустрічі присвячувати введенню теми дня, тижня, окресленню певної навчальної проблеми, компетентнісно орієнтованого завдання, які необхідно виконати у процесі подальшої навчальної діяльності. Варіативність організації освітнього процесу в початкових класах забезпечується освітніми програмами, що відрізняються моделями інтеграції змісту освітніх галузей та його визначеністю/невизначеністю за роками навчання. У нашому ліцеї дотримуємось вимог статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо права учнів на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та добросовісне оцінювання результатів його навчання. Вже у третьому класі застосовується формувальне і підсумкове за рівнями навчальних досягнень оцінювання.

Зміст та очікувані результати **початкового курсу української мови** визначено за такими змістовими лініями: «Взаємодіємо усно», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища». **Змістова лінія «Взаємодіємо усно»** спрямована на формування в молодших школярів умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях; спілкуватися усно з іншими людьми в діалогічній і монологічній формах заради досягнення певних життєвих цілей. Важливим складником системи завдань **змістової лінії «Взаємодіємо письмово»** є завдання на самоперевірку і взаємоперевірку письмових робіт, що забезпечує формування орфографічної пильності в учнів 3 класів. Формування культури писемного мовлення окрім роботи з розвитку орфографічної грамотності передбачає і роботу над розвитком уміння оформлювати письмову роботу. Вимоги до оформлення письмових робіт мають бути гнучкими, водночас у дитини має бути сформованим розуміння того, що записи мають бути грамотними, чіткими, читабельними, охайними тощо. **Змістова лінія «Досліджуємо медіа»** спрямована на формування в учнів умінь аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати інформацію в медіатекстах та використовувати її для збагачення власного досвіду, створювати прості медіапродукти. **Змістова лінія «Досліджуємо мовні явища»** спрямована на дослідження учнями мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань, норм літературної вимови та правил українського правопису, формування в молодших школярів умінь послуговуватися українською мовою в усіх сферах життя.

Літературне читання

Розвиток особистості молодшого школяра ліцею №52 здійснюється засобами різних видів читацької діяльності; формування читацької, комунікативної та інших ключових компетентностей; збагачення емоційно-ціннісного, естетичного, соціального та пізнавального досвіду; розвиток образного, критичного і логічного мислення та літературно-творчих здібностей; формування готовності до вивчення української та зарубіжної літератури в закладі освіти II ступеня забезпечують уроки

«Літературного читання. У програмі навчального предмета «Літературне читання» визначено такі **змістові лінії**: «Пізнаємо простір дитячого читання»; «Розвиваємо навичку читання, оволодіваємо прийомами розуміння прочитаного»; «Взаємодіємо усно за змістом прослуханого»; «Досліджуємо і взаємодіємо з текстами різних видів»; «Оволодіваємо прийомами роботи з дитячою книжкою»; «Досліджуємо і взаємодіємо з медіапродукцією»; «Перетворюємо та інсценізуємо прочитане; створюємо власні тексти.

Математична освітня галузь

Зміст та очікувані результати навчання математики визначено за такими **змістовими лініями**: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі і дослідження».

Природнича, громадянська та історична, соціальна і здоров'язбережувальна освітні галузі **Інтегрований курс «Я досліджую світ» або «Я пізнаю світ» в програмі «Інтелект».**

Тематичну основу курсу складають змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової освіти і охоплюють складники освітніх галузей в їх інтегрованому змісті. Типовою освітньою програмою інтегрованого курсу для учнів початкових класів нашого ліцею визначено особистісний поступ молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і суспільство, світоглядних орієнтацій, формування ключових компетентностей, необхідних для життя та продовження навчання, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні завдання. Компетентнісний підхід передбачає не лише достатній обсяг інформації про об'єкт пізнання, його якість, але й забезпечення дослідницької активності учнів у виявленні причинно-наслідкових зв'язків; надання переваги знанням, які можна здобути самостійно, застосовувати набутий досвід у нових ситуаціях. Якщо у першому циклі (1-2 класи) початкової освіти надається перевага ігровим методам навчання, то у другому циклі (3-4 класи) має ширше застосовуватися діяльнісний підхід на інтегровано-предметній основі. Новий ступінь навчання в 3-му класі базується на результатах, отриманих у другому класі. Опрацювання програмового змісту ґрунтується на частковопошуковому методі навчання, який спрямований на розв'язання стрижневого завдання предмета, пов'язаного із формуванням способів навчальнопізнавальної діяльності учнів; мисленнєвих дій та операцій; вироблення умінь розкривати причинно-наслідкові зв'язки у природі. Чільне місце в реалізації інтегрованого курсу відводиться творчим завданням, які передбачають застосування знань у незнайомій ситуації (включають вправи з елементами пошукової й дослідницької діяльності, з елементами творчості). Широко мають застосовуватися завдання, спрямовані на формування навичок самостійної роботи учнів з інформацією, засвоєння норм етичного, естетичного, морального ставлення до людей та природи. В основу навчання має бути покладено діяльнісний підхід,

який покликаний змістити акценти в освіті на активну діяльність. Діяльнісний підхід - є цілеспрямованою системою, націленою на результат, який може бути досягнутий тільки у тому випадку, коли буде зворотній зв'язок. Тому у навчанні даного курсу перевага надається практичним роботам, демонстраційним і лабораторним дослідом, спостереженням в природі, екологічному моделюванню та прогнозуванню, вирішенню ситуативних завдань, а також практичній діяльності з охорони природи. Важливе значення у формуванні особистісного ставлення до об'єктів вивчення належить практико-орієнтованим проєктам, які передбачають дослідження культурної спадщини українського народу, вивчення природи рідного краю, екологічних проблем, формують в учнів емоційно-ціннісне ставлення до природи. Зміст технологічної та інформатичної освітніх галузей реалізують через **навчальний предмет «Інформатика»**. Технологічна освітня галузь має забезпечувати цілісний розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та проєктно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем, культурного й національного самовираження. Завдання освітньої галузі спрямовані на формування допитливості, цілісного уявлення про матеріальне і нематеріальне виробництво; сприяння розвитку естетично-ціннісного ставлення до традицій українського народу в праці, декоративно-ужитковому мистецтві; набуття досвіду поетапного створення корисних і естетичних виробів у партнерській взаємодії: від задуму до його втілення в різних матеріалах; вироблення навичок раціонального використання матеріалів, безпечного застосування традиційних та сучасних технологій; формування культури праці, прагнення удосконалювати процес і результати проєктно-технологічної діяльності та свій життєвий простір.

Змістові лінії, за якими структурована програма інтегрованого курсу «Дизайн і технології», відображають завершений цикл проєктно-технологічної діяльності: «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проєктування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації». Реалізація змістової лінії «Інформаційно-комунікаційне середовище» спрямовує партнерську взаємодію учасників освітнього процесу на розвиток асоціативно-образного та критичного мислення, оволодіння базовими знаннями, формування цілісного уявлення про виробничу сферу людської діяльності та створює підґрунтя для ознайомлення зі способами інтегрованої проєктнотехнологічної діяльності.

Мистецька освітня галузь

Зміст мистецької освітньої галузі може реалізовуватися як через інтегрований курс «Мистецтво», так і через окремі предмети за видами мистецтва: образотворче мистецтво і музичне мистецтво.

11 ключових компетентностей учнів початкової школи ліцею №52 :

Мовно-літературна компетентність:

вільне володіння державною мовою вміння усно й письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти любов до читання відчуття краси слова усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та

культурного самовираження готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях ; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях оволодіння навичками міжкультурного спілкування

Математична компетентність:

виявлення простих математичних залежностей у навколишньому світі моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини ;

Компетентності в галузі природничих наук, техніки й технологій: допитливість, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження ; інноваційність відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо) формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади ;

Екологічна компетентність:

усвідомлення основи екологічного природокористування дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

Інформаційно-комунікаційна компетентність:

опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях; навчання впродовж життя; опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання організація власного навчального середовища отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі ;

Громадянські та соціальні компетентності:

усвідомлення ідей демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, рівних прав і можливостей, співпраця з іншими особами для досягнення спільної мети, активність у житті класу та школи, повага до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних із різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя . Формування громадянських компетентностей .

Культурна компетентність:

залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості ;

Підприємливість та фінансова грамотність:

Ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння, організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

У ліцеї реалізується **проект «Інтелект України»** у 1-4 класах.

Освітня програма початкової школи (далі — Програма) науково-педагогічного проекту «Інтелект України» (далі — Проект) розроблена з метою виконання Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 р. № 87, за типовим навчальним планом загальноосвітніх навчальних закладів I–II ступенів, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (додаток №2 до наказу МОН України №140 від 03.02.2021).

Цілями початкової освіти в Проекті визнано всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей і наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості й допитливості. Зазначені цілі досягаються через модернізацію початкової освіти в Проекті на засадах компетентнісного підходу, концептуальною метою якого є становлення учня як суб'єкта життєдіяльності завдяки сформованості системи взаємопов'язаних ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Компетентність трактуємо відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 1) як інтегровану якість особистості, що являє собою динамічну комбінацію знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність. Компетентнісна початкова освіта в Проекті втілює в життя основні положення компетентнісного підходу та розпочинає процес формування в учнів молодшого шкільного віку ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Під **ключовими розуміємо компетентності**, що виявляються в здатності людини до ефективної життєдіяльності в усіх сферах людського буття; під загальнопредметними — компетентності, що допомагають особистості успішно опановувати предмети певної освітньої галузі; під предметними — компетентності, що забезпечують повноцінне засвоєння учнями змісту конкретних навчальних предметів. Як органічно взаємопов'язані складові будь-якої компетентності розглядаємо: знання; інтелектуальні та практичні вміння й навички (зокрема такі наскрізні вміння, як читання з розумінням, висловлення власної думки усно й письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, конструктивне керування емоціями, оцінювання ризиків, прийняття рішень, розв'язування проблем, здатність співпрацювати з іншими людьми (Закон України «Про освіту», стаття 1)); ставлення та цінності. До ключових відносимо такі компетентності: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математичну компетентність; компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічну компетентність; інформаційно-комунікаційну компетентність; навчання протягом життя; громадянські та соціальні компетентності; культурну компетентність; підприємливість і фінансову грамотність (Закон України «Про освіту», стаття 12).

З метою підсилення соціальної, здоров'язберігаючої, мистецької та фізкультурної освітньої галузей у кожному класі початкової школи виділено 1 годину на викладання хореографії, адже позитивні відгуки учнів та батьків, наявність актової зали, висококваліфікований фахівець та результати його роботи з учнями –

усі чинники дозволяють говорити про потребу та можливість викладання цього предмету.

У 1-их класах додано 1 годину на факультатив «Математика(англійською)». В межах програми учні матимуть змогу звернути більше уваги на нумерацію, порівняння чисел, виконання найпростіших задач в межах 10 англійською мовою.

У 3Б та 4Б класах відведено 1 годину на факультатив «Логіка» з метою ознайомлення учнів із законами та формами правильного мислення.

У початковій школі на уроках інформатики учні ознайомлюються з елементами «Робототехніки».